

N Á V R H HABILITAČNEJ KOMISIE

(celkové zhodnotenie uchádzača habilitačnou komisiou)

(podľa § 1 ods. 15 / § 4 ods. 11 vyhlášky 6/2005 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor¹)

1. VYHODNOTENIE PLNENIA KRITÉRIÍ UCHÁDZAČA PODĽA MATERIÁLOV DODANÝCH UCHÁDZAČOM (pedagogická a vedecká činnosť)

Pedagogická činnosť uchádzača

O habilitačné konanie na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove v odbore 2.1.23 teória literatúry a dejiny konkrétnych národných literatúr bola precízne spracovaná v *Stanovisku habilitačnej komisie o splnení kritérií na začatie habilitačného konania* **PhDr.**

Jána Gallika, PhD. z Fakulty stredoeurópskych štúdií Univerzity Konštantína Filozofa.

Habilitant po ukončení vysokoškolských štúdií v roku 2009 na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa, odbor 1.1.1 Učiteľstvo akademických predmetov slovenský jazyk a literatúra a náboženská výchova, pôsobil na ZŠ v Dubníku. Po prijatí na internú formu doktorandského štúdia v roku 2009 (2009 – 2012) pôsobil na Katedre slovenskej literatúry na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Po ukončení doktorandského štúdia prešiel v rámci materskej univerzity na Fakultu stredoeurópskych štúdií UKF ako jej odborný asistent, kde od roku (1.7.) 2017 vykonáva funkciu riaditeľa Ústavu stredoeurópskych jazykov a kultúr; funkciu vykonáva bez prerušenia.

Na Katedra slovenskej literatúry Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre zabezpečoval habilitant výučbu predmetov Literatúra pre deti a mládež (Bc., S), Slovenská literatúra 1. polovice 20. storočia (Bc., S), Úvod do štúdia médií a mediálnej komunikácie (Bc., S), Interpretácie sondy do slovenskej literatúry 20. storočia (Mgr., S)

Do pedagogickej činnosti habilitanta na Fakulte stredoeurópskych štúdií Univerzity Konštantína Filozofa patria predmety začlenené do vzdelávacích programov Ústavu stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ UKF : odbory 1.1.5 Predškolská a elementárna pedagogika a 2.1.32 Cudzie jazyk a kultúry, čo v praxi znamená, že habilitant participuje na výučbe predmetov Štylistika (Bc., P/S), Religionistika (Mgr., S), Stredoeurópske literatúry (Bc., P/S), Ortografia slovenského jazyka (Bc., S), Úvod do štúdia jazyka (P/S), Slovenská literatúra 20. storočia (Mgr., P/S), Úvod do spoločenskovedného myslenia (P), Kapitoly zo slovenskej literatúry pre deti mládež (Mgr., P/S), Textológia a editorstvo (Bc., S), Súčasné stredoeurópske literatúry (Mgr., P/S).

Vedeckovýskumnú a expertíznu činnosť uchádzača

Vedeckovýskumnú a expertíznu činnosť uchádzača predstavujú v predloženej agende na začatie habilitačného konania výsledky v pedagogickej činnosti, do ktorej patria bakalárske, magisterské a inak zamerané výskumné aktivity, ktoré za iniciácie habilitanta pripravujú mladú pedagogicky činnú, štúdiom literárnej vedy odbornú a výskumnú novú generáciu.

¹ Vyhláška 6/2005 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent alebo profesor (ďalej len „vyhláška“)

Habilitant do tejto aktivity prispel na poste autora alebo člena autorského kolektívu prípravou (ACB) 4 učebníc a učebných materiálov s literárnovednou problematikou predmetov, ktoré zabezpečuje ako vyučujúci na FSS UKF v Nitre.

Habilitant v rámci svojej aktivity formou pozvaných prednášok, prednáškových pobytov na zahraničnej akademickej pôde (5 výstupov v rokoch 2014 – 2018) a sériou popularizačné prednášok (3 aktivity v rokoch 2014 – 2016) zverejňuje výsledky svojho výskumu a zapája sa do medzinárodných literárnovedných výskumov a personálnych odborných kontaktov.

Habilitant bol a v súčasnosti plynule na poste riešiteľa, alebo spoluriešiteľa je zapojený do grantových a vzdelávacích projektov. Výstupy výskumu sprístupnil odbornej verejnosti v 2 vedeckých monografiách z domácich vydavateľstiev (AAB001: *Ján Haranta v literárnokritickom kontexte*, 2011; AAB002: *Spiritualita v slovenskej literatúre pre deti a mládež*, 2014), vydaním 4 vysokoškolských učebníc (ACB), 56 registrovanými jednotkami recenzovanej literatúry, z tohto počtu 2 jednoty (zahraničné a domáce periodikum) sú evidované v databázach Web of Science alebo SCOPUS .

2. ZÁVERY OPONENTSKÝCH POSUDKOV K ŽIADOST

PhDr. Ján Gallik, PhD. predložil oponentom habilitačnú prácu **Komparatívne sondy do stredoeurópskych literatúr. Slovenská katolícka moderna v stredoeurópskom priestore.**

Na habilitačné konanie PhDr. Jána Gallika, PhD. vypracovali posudky:

Prof. PhDr. Mária **Bátorová**, DrSc.

Prof. PhDr. Tibor **Žilka**, DrSc.

Prof. PhDr. Peter **Žeňuch**, DrSc.

V posudku prof. PhDr. Márie Bátorovej, DrSc. sa zvyrazňuje

1. aktuálna výskumná potreba pri prenikaní do podstaty katolíckej kultúry a literatúry, do tvorivej osobitosti jej autorov;
2. iniciatívne sa venovať kľúčovej otázke “autobiografickosti” a jej teoretickému diskurzu;
3. podporiť vo výskume naznačené a habilitantom aplikované metódy otvárania a výkladu literárneho textu jednotlivých autorov a ním zvolených národných literatúr, čím sa podporí v jeho výskumnej budúcnosti prehlbovanie a precizovanie esteticko – ideologického vyrovnávania sa literárnej histórie, teórie textu a literárnej estetiky s poetikou, noetikou, a podľa oponentky, s kvalitou spirituálnej tvorby ako jedinečného spoločenského a kultúrneho javu.

Posudzovateľka po úspešnej obhajobe odporúča udeliť habilitantovi titul docent v odbore 2.1.23 teória literatúry a dejiny konkrétnych národných literatúr.

V posudku prof. PhDr. Tibora Žilku, DrSc. sa zvyrazňuje

1. habilitantova práca o slovenskej, českej a maďarskej katolíckej literatúre v 20. storočí podáva z literárnohistorického hľadiska ucelený obraz o jej prítomnosti a osobitých vkladoch do kultúry a umenia v stredoeurópskom regióne. Ide o celkový prehľad

o príslušníkoch tohto literárneho smeru ako aj o výstižný výklad jeho vzniku, vývinu jeho charakteristických vlastností;

2. v práci dominuje komparatívny aspekt, najmä v podkapitolách, kde sa porovnávajú jednotliví predstavitelia katolíckej tvorby českej a slovenskej literatúry (Jakub Deml a Janko Silan, Jan Zahradníček a Ján Haranta). Aj preto je potrebné oceniť dôsledný axiologický prístup k jednotlivým dielam konkrétnych autorov;
3. oponent oceňuje habilitantov genologický prístup k tvorbe ním zvolených katolíckych vyhranených autorov, ktorých s empatiou voči literárnej estetike a s rešpektom voči teórii textu vysvetľuje, interpretuje v literárnohistorických, poetologických a noetických súvislostiach v stredoeurópskych literatúrach (slovenská, česká, maďarská).

Posudzovateľ po úspešnej obhajobe odporúča udeliť habilitantovi titul docent v odbore 2.1.23 teória literatúry a dejiny konkrétnych národných literatúr.

V posudku prof. PhDr. Petra Žeňucha, DrSc. sa zvyrazňuje

1. skutočnosť, ktorou sa v habilitačnej práci J. Gallika precizuje ním aktualizovaný interpretačný model literárnohistorického a poetologického nazerania na spoločný slovensko-česko-maďarský koncept formovania katolíckej literatúry;
2. pojem stredoeurópska literatúra je neprehľadný termín, najmä ak sa dotýka kultúrneho myslenia o dejinách, jazyku a literatúre, čím sa nepopiera skutočnosť, že jazyk je obraz utváraný nuansami kultúrneho myslenia;
3. problematika historizmu rezonuje v duchovnej poézii na pozadí téz a ich modifikovania do motívov spätých s dejinnými spoločenskými odkazmi latentne sprítomňovanými v slovenskej, českej a maďarskej národnej pamäti, hoci je v kontexte umelej stredoeurópskej pojmológie viac či menej problematický;
4. termínom stredná Európa vo vy/obmedzenom slovensko-česko-maďarskom rámci nemožno zadefinovať nič také, čo by ho vyjadriло a charakterizovalo ako jeden celok. Pojem stredná Európa možno najviac charakterizujú hodnoty, ktoré vznikli v kontexte historicko-kultúrnej pamäti, etnicko-konfesionálnych a jazykovo-kultúrnych integračných i diverzifikačných procesov;
5. viaceré spoločensko-politické a historické súvislosti podmienili autorov vyjadriť svoj postoj založený na duchovnosti a spiritualite ako kritickú sondu do aktuálneho spoločensko-politického diskurzu napríklad v prostredí spojenom s Ruskom a jeho politikou pred i po druhej svetovej vojne, a tiež na prelome 20. a 21. storočia. Z celého radu takýchto autorov treba pripomenúť Nikolaja Losskija, Alexadra Meňa, Alexandra Šmemana, Antonija Surožskija, básnikov Ivana Brodského, Romana Ľubarského, Terentija Travnika a ďalší, ktorí v duchovnom, spirituálnom a poetickom vyjadrení ponúkli možnosti na podobné umelecko-literárne vyjadrenie zamerané na intelektuálnu a duchovnú formáciu spoločnosti;
6. výskum naznačuje, že je potrebné prediskutovať aj prívlastok „katolícky“ na charakteristiku literárneho prúdu založeného na spirituálnom pohľade na človeka a jeho fungovanie v spoločenskom systéme. Dominujúci konfesionálny pohľad na svet možno do veľkej miery kopírujú katolíckou spiritualitou inšpirované poetické vyjadrenia a obrazy, v ktorých sa nachádzajú zakotvené nielen všeobecne platné hodnoty. V tejto súvislosti

- možno uvažovať aj o tom, či komparatívny výskum poézie ovplyvnenej prevažujúcim konfesijným či národno-konfesijným myslením môže poodhaliť fungovanie spirituálnej poézie v konkrétnom národnom prostredí, či to, že netradičnosť konfesijného stvárneného spirituálneho vyjadrenia autora nie je výsledkom jeho spirituálnej edukácie;
7. oponent nabáda, že by takto zvolený prístup umožnil nájsť viacaspektovosť výrazových prostriedkov nielen v poézii Jozefa Tótha, ale aj v poézii Emila Korbu, Blažej Krasnovského, Vasiľa Kočembu či Mikuláša Kasardu a ďalších;
 8. duchovný rozmer východnej spirituality v tvorbe autora pravoslávnej spirituálnej poézie Daniila Andrejeva je v súčasnosti dobre prijímaný v českej i slovenskej spirituálnej poetickej literatúre.

Posudzovateľ po úspešnej obhajobe odporúča udeliť habilitantovi titul docent v odbore 2.1.23 teória literatúry a dejiny konkrétnych národných literatúr.

3. ODBORNÉ POSÚDENIE HABILITAČNEJ PREDNÁŠKY

PhDr. Ján Gallik, PhD. predniesol habilitačnú prednášku na tému **Paralely tvorby stredoeurópskych katolíckych autorov 20. storočia**, ktorú mu odporučila habilitačná komisia vo svojom stanovisku. V habilitačnej prednáške sa PhDr. Ján Gallik, PhD. sústredil pri realizácii zvoleného metodologického prístupu k vývoju stredoeurópskej katolíckej literatúry v súlade s literárnohistorickými a literárnoteoretickými postupmi a pri zvyrazňovaní jej jedinečnosti a materiálom a komparatívnym výskumom poučene sa prejavíť aj pri odlišovaní národných a kultúrnych osobitostí, čo mu umožnili metodologické postupy iniciované aplikáciou postupov analýza, interpretácia a komparácia. Vymedzenie tematizovanej problematiky naviazanej na religiózno-spirituálnu tvorbu vývinovo interpretovanú v špecifickom konfesijnom zameraní na autorský tvorivý fond stredoeurópskych katolíckych autorov umožnil, aby sa habilitant vymedzil voči tvorbe podieľajúcej sa na implementácii kresťanského hodnotového svetonázoru adaptovaného do jedinečného umeleckého výrazu zvolenými poetologickými, estetickými a noetickými prejavmi v prostredí aktuálnej, modernej, spoločenskej, kultúrnej a nazeracej prítomnosti/doby. Habilitantov zámer prostredníctvom prednášky Paralely tvorby stredoeurópskych katolíckych autorov 20. storočia, jej vývinového a výkladového prístupu k tematizovanému stredoeurópskemu kultúrnemu a umeleckému javu, presvedčivo naznačil etnický a kultúrny vývinový kontext a prostredníctvom poetologického a sémantického prístupu k autorovi a jeho tvorbe, a tak interpretovať nielen autorskú, ale predovšetkým komparatívnu vývinovú a javovú dotykovú plochu leitmotívu odvíjaného od kresťanskej noetiky prijímania, chápania a zdôvodňovania jedinečnej entity bytia a tvorby jednotlivca v humanizovanom spoločenstve.

4. NÁVRH NA VYMENOVANIE UCHÁDZAČA ZA DOCENTA V ODBORE

Na základe uvedeného habilitačná komisia predkladá predsedovi Vedeckej rady Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove svoj návrh a **odporúča** Vedeckej rade Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove **schváliť návrh** na vymenovanie **PhDr. Jána Gallika, PhD.** za docenta v odbore **2.1.23 teória literatúry a dejiny konkrétnych národných literatúr.**

Miesto a dátum: Prešov, 5. marca 2019

Predsedníčka habilitačnej komisie:	Podpis
prof. PhDr. Viera Žemberová , CSc.	prítomná
Členovia habilitačnej komisie:	
prof. PhDr. ThDr. Peter Zubko , PhD.	prítomný
doc. PhDr. PaedDr. Anna Zelenková , Ph.D.	prítomná
Oponenti:	
prof. PhDr. Peter Žeňuch , DrSc.	prítomný
prof. PhDr. Mária Bátorová , DrSc.	prítomná
prof. PhDr. Tibor Žilka , DrSc.	prítomný